

The Letter Samech: Leaning on Hashem

רפואה שלמה למשה צבי בן פרידא שמחה

(1) תלמוד בבלי מסכת תענית דף לא/א

אמר עולא ביראה אמר רבי אלעזר עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם כגן עדן וכל אחד ואחד מראה כאצבעו שנאמר ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה ה' קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו:

(2) מדרש תהילים (הנעלים) [נמצא בספר יסוד העבודה]

מעשה באכסנאי שבא לעיר המלך ולן בחוץ. מצא והוה שומרי המלך והחלו להכותו. אמר להם: אל תכוני שמבני בית המלך אני, כיון ששמעו כן הניחוהו ושמרוהו עד הבוקר. בבוקר הביאוהו אצל המלך, אמר לו המלך: בני, מכיר אתה אותי? אמר לו: לאו. ואם כך היאך אתה בן ביתי? אמר לו: בבקשה ממך, איני בן ביתך, ולא ראיתך מעולם, אלא בטחתי בכך שאם אומר שאני מבני ביתך, בודאי תרחם עלי. אמר להם המלך: הואיל וכי בטח, הניחו לו. כך אמר דוד: 'אלקי, כך בטחתי אל אבושה'.

(3) נתיבות שלום (חלק ב', דף 137-138)

כאשר יהודי סומך ובוטח על השי"ת בימי הדין מתהפך בזה הדין לרחמים. וכלשון התפלה ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת, ר"ל אפילו אין בהם שום מעלה אחרת כי אם בעבור שבוטחים בשמך באמת. וז"ש גם ה' מעוז חיי ממי אפחד, כאשר ה' מעוז חיי אין כלל ממה להתיירא.

(4) ספר תהילים פרק קמה פסוק יד

(יד) סוּמְךָ הוֹי"ה לְכָל הַנְּפִלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים:

(5) אמרי פנחס חלק א' עניני סליחות (אות תנ"ג)

הרב דיבר הרבה בענין נו"ן וסמ"ך כד מתחברין הוא סמיכה לנופלין ונעשה בחינת נס. והראה הוא ז"ל דבר חידוש בפזמון של יום א' דסליחות המתחיל "במוצאי מנוחה" שהוא מיוסד על פי א"ב, וככל אות מהא"ב חרוז בפני עצמה, רק אות הנו"ן וסמ"ך שניהם ביחד "נא סגבם" וגו'. כי באותו פזמון נזכר כמה פעמים ענין נסים ונפאלות.

(6) תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נב עמוד ב

אמר רבי שמעון בן לקיש יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש להמיתו שנאמר צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו (תהלים לו, לב) ואלמלא הקדוש ברוך הוא שעוזר לו אינו יכול לו שנאמר ה' לא יעזבנו בידו ולא ירשיענו בהשפטו.

(7) יכהן פאר (פרשת ויחי, דף נ"ו)

זקני זצ"ל [האדמו"ר רבי חנוך העניך מאלכסנדר], אמר בשם הר"ר בונם זצ"ל, על הפסוק ויהי למס עובד, דעובד השם, צריך נסים כמו מ"ם וסמ"ך שבלוחות, שבנס היו עומדים. והנה יש להבין, לכאורה למה מדמהו ונקיט לנס הזה? ונראה, דזה להראות, שאין ביכולת אדם עובד ה' לעזור לעצמו כלום, בלי נס כמו מ"ם וסמ"ך שבלוחות. דלא היו עומדים רגע אחד בלי נס, כן עובד ה'. וכדאיתא בגמרא, אלמלא הקב"ה עוזרו, לא היה יכול לו. כן בזה להראות, שהעבדות [להשי"ת], רק בנס ולא בכח אדם כלל, ודו"ק:

(8) מגלה עמוקות (פרשת ויצא)

והנה ה' נצב עליו לשומרו מן זבובי מות כי יצרו של אדם מתגבר ולולי הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו ז"ש בסוכה לע"ל יצה"ר נדמה לצדיקים כהר בוכים האיך יכולין לכבוש הר גבוה בזה פירשו הקדמונים כשביל זה בוכים הצדיקים שבלי ספק לא כבשוהו הם רק הקב"ה עוזרו ולא יהי' להם שכר בזה.

(9) ראשית חכמה (שער היראה, פרק שישי)

אמר רבי שמעון בן לקיש יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, שנאמר (תהלים לו, לב), צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אין יכול לו שנאמר ה' לא יעזבנו בידו וגו'. **נראה שסיוע האדם להתגבר על יצרו הוא מהקב"ה ומה שבח לצדיק, אבל הענין הוא כי לעולם ככל הדברים צריך התעוררות תחתון בתחלה**, כמו שאמרו בזוהר כמה פעמים אתערותא לתתא עביד אתערותא לעילא, והיינו שבח הצדיק, שהוא המתחיל ואחר כך הקב"ה עוזרו. וזהו טבע מלת עזר כאדם שהוא עסוק במשא ואינו יכול לה ובא חבירו ועוזרו.

(10) קול אליהו (אגרות הש"ס, סוכה דף נב עמוד ב)

הנה יש להתבונן במאמר הזה, כי ראש הדרשה שדרשו חז"ל שהיצר מבקש להמיתו והסמיכו על ראש המקרא צופה רשע לצדיק חדשו חז"ל דבר שמלת רשע הנאמר במקרא מורה על היצר הרע, אולם סוף הדרשה שהקב"ה עוזר לאדם והסמיכו על סוף המקרא, ה' לא יעזבנו בידו לא חדשו כלום בהשקפה הראשונה יותר ממה שמבואר במקרא מפורש... **באו חכמינו ז"ל האמתיים לפרש מתי עוזר לו הקב"ה בזמן שעשה האדם כל מה שבכחו לעשות לכבוש את יצרו והגיע למדרגה כזו שאלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו לעשות יותר מפני שכבר בא עד קצה גבול יכולתו במעשהו ואין לאל ידו לעשות יותר, אז ישלח עזרו מקודש ולא יעזבנו בידו**, אולם אם יש לו יכולת עדיין לעשות יותר ממה שעשה כבר ואינו עושה גם ה' לא יעזור לו.

(11) תורת אמת (חלק ב' דף 202-203)

אגב הזכיר דבר בעתו מה טוב בשם כ"ק אא"ו הנשר הגדול. הגאון הקדוש קשכבה"ג רבינו עקיבא איגר זצוקללה"ה זי"ע ועכ"י אמן. עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים לע"ל. וכל או"א מראה באצבעו שנ' ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה קוינו לו וישיענו זה ה' קוינו לו וגו'. כי הנה בעולם הזה כל צדיק וצדיק עובד את הש"י בדרך אחד לבדו. לא כדרך הצדיק הזה דרך הצדיק הזה. אך לעתיד יתגלה כי כל אלה הדרכים דרך אחד הוא. וכולם כאחד סובבים הולכים על קוטב מרכז תכלית נקודה אחת. וזהו עתיד הקדוש ב"ה לעשות מחול לצדיקים. היינו אז יתגלה כי כל דרכי סביב שהכל אחד לתכלית מרכז הנקודת אמת שביניהן. וזהו והוא יושב ביניהם.

(12) ספר תהלים פרק ק פסוקים ב, ג

(ב) עבדו אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹר לְפָנָיו בְּרִנָּה: (ג) דָּעוּ כִּי ה' הוּא אֱלֹהִים הוּא עֲשֵׂנוּ וְלֹא {וְלוֹ} אֲנַחְנוּ עִמּוֹ וְצֹאן מִרְעִיתוֹ:

(13) שפת אמת ליקוטים לחודש אלול

בענין ראש חודש אלול אומר לך דברים קצרים, הרב שיחי' פירש אלול כתיב ולא אנחנו ויש קרי וכתוב ולו בואו עיין שם במזמור לתורה ופירש שהכל אחד כי כל מה שהאדם לא אנחנו רוצה לומר בפני עצמו אינו כלום הוא לו אנחנו רוצה לומר להשי"ת אנחנו, וזה פירושו אלול מה שהאדם אל מלשון לא כלום הוא לו להשי"ת עד כאן דבריו.

(14) סידור תפילה (ברכת אשר יצר)

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּחִכְמָה וּבְרָא בּוֹ נְקֻבִים נְקֻבִים תְּלוּלִים תְּלוּלִים. גְּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנָי כְּסֵא כְבוֹדְךָ שָׂאם יִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסְתֵּם אֶחָד מֵהֶם אִי אֶפְשֶׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ אֶפִּילוֹ שְׁעָה אֶחָת: בְּרוּךְ אַתָּה ה' רֹפֵא כָּל בְּשָׂר וּמְפַלֵּא לַעֲשׂוֹת:

(15) ספר פרי עץ חיים - שער חג הסוכות - פרק א

ע"י מצות הסוכה, כי היא סוכת שלם... היא בחי' וימינו תחבקני, ובזרוע יש ב' פרקין שלימים, ואחריהם הוד שהוא טפה, ולכן שתיים כהלכתן, ושלישית אפילו טפה.